

Pomoc psychologiczno- pedagogiczna w szkole

Pomoc psychologiczno- pedagogiczna w szkole polega na rozpoznawaniu i zaspakajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w szkole, w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły oraz w środowisku społecznym.

Pomoc psychologiczno- pedagogiczna w szkole wynika w szczególności :

- 1) z niepełnosprawności ,
- 2) z niedostosowania społecznego,
- 3) z zagrożenia niedostosowaniem społecznym,
- 4) z zaburzeń zachowania lub emocji,
- 5) ze szczególnych uzdolnień,
- 6) ze specyficznych trudności w uczeniu się,
- 7) z deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowej,
- 8) z choroby przewlekłej,
- 9) z sytuacji kryzysowych i traumatycznych,
- 10) z niepowodzeń edukacyjnych,
- z zaniedbań środowiskowych wynikających z warunków bytowych ucznia i jego rodziny, sposobów spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi,
- 11) z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych.

W obecnym systemie pomocy psychologiczno- pedagogicznej w szkole bardzo ważną rolę odgrywają wychowawcy, nauczyciele i specjaliści, którzy podczas bieżącej pracy z uczniem mają prowadzić działania diagnostyczne, w celu rozpoznania indywidualnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych uczniów oraz ich możliwości psychofizycznych, w tym określenia mocnych stron uczniów, ich predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień, przyczyn niepowodzeń edukacyjnych w szczególności trudności w funkcjonowaniu uczniów, również w środowisku szkolnym, rówieśniczym. Dla zbadania skuteczności udzielanej uczniowi w szkole pomocy psychologiczno- pedagogicznej co najmniej raz w roku dokonuje się oceny efektywności podjętych w tym zakresie działań, istnieje konieczność formułowania wniosków i zaleceń do dalszej pracy.

W przypadku uczniów objętych pomocą psychologiczno- pedagogiczną dla większej skuteczności podejmowanych działań konieczna jest współpraca wszystkich nauczycieli, specjalistów,

wychowawcy w zakresie wspierania ucznia, udzielania mu pomocy psychologiczno- pedagogicznej także w trakcie bieżącej pracy.

Na podstawie Ustawy o systemie oświaty Art. 44b i 44c nauczyciele są zobowiązani do indywidualizacji i dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych następuje na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz ustaleń zawartych w opracowanym dla ucznia przez zespół nauczycieli uczących, specjalistów pracujących z dzieckiem indywidualnym programie edukacyjno- terapeutycznym, orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania oraz opinii poradni psychologiczno- pedagogicznej lub innej specjalistycznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się, innej opinii ppp w tym poradni specjalistycznej wskazującej na potrzebę takiego dostosowania, rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów, opinii lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego.

Obszary dostosowania obejmują :

- warunki procesu edukacyjnego tj. zasady, metody, warunki i środki dydaktyczne,
- zewnętrzną organizację nauczania,
- warunki sprawdzania wiedzy i umiejętności (metody, formy sprawdzania, kryteria oceniania).

Dostosowane wymagania powinno dotyczyć głównie metod i form pracy z uczniem, rzadziej treści nauczania. Nie może polegać na takiej zmianie treści nauczania, która powoduje obniżenie wymagań wobec ucznia z normą intelektualną. Nie oznacza pomijania treści programowych , tylko ewentualnie realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych.

Podstawowym celem dostosowania wymagań edukacyjnych jest wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów oraz zapobieganie wtórnym zaburzeniom sfery motywacyjno- emocjonalnej.

Pomoc psychologiczno- pedagogiczna udzielana jest w szkole w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie:

- klas terapeutycznych, dla uczniów wymagających dostosowania organizacji i procesu nauczania oraz długotrwałej pomocy specjalistycznej z uwagi na trudności w funkcjonowaniu w szkole czy oddziale wynikające z zaburzeń rozwojowych lub stanu zdrowia na podstawie opinii poradni o potrzebie objęcia pomocą w formie uczęszczania do klasy terapeutycznej, liczącej do 15 uczniów,
- zajęć rozwijających uzdolnienia dla uczniów szczególnie uzdolnionych – w grupach liczących do 8 uczestników,
- zajęć rozwijających umiejętności uczenia się, w celu podnoszenia efektywności uczenia się

uczniów,

- zajęć dydaktyczno- wyrównawczych, dla uczniów mających trudności w nauce, w tym w spełnieniu wymagań edukacyjnych – w grupie liczącej do 8 uczestników
- zajęć specjalistycznych:

> **korekcyjno- kompensacyjnych** dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, w tym specyficznymi trudnościami w uczeniu się – w grupie liczącej do 5 uczestników;

>**logopedycznych** dla uczniów z deficytami kompetencji i zaburzeniami sprawności językowych – w grupie liczącej do 4 uczestników;

> **rozwijających kompetencje emocjonalno- społeczne** dla uczniów przejawiających trudności w funkcjonowaniu społecznym – w grupie liczącej do 10 uczestników

>oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym, dla uczniów z zaburzeniami

i odchyleniami rozwojowymi mających problemy z funkcjonowaniem oraz z aktywnym

i pełnym uczestnictwem w życiu szkoły – w grupie liczącej do 10 uczestników – jak np. terapia psychologiczna;

- **zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu** (dotyczy szkół podstawowych

i ponadpodstawowych w tym dla dorosłych);

- **indywidualizowanej ścieżki kształcenia dla uczniów**, którzy wymagają dostosowania organizacji i procesu nauczania ze względu na trudności w funkcjonowaniu oraz brak możliwości realizowania wszystkich zajęć wspólnie z oddziałem,

- **porad i konsultacji,**

- **warsztatów.**

Pomoc psychologiczno -pedagogiczna udzielana jest na wniosek jednego z niżej wymienionych podmiotów: ucznia, jego rodziców, dyrektora szkoły, nauczyciela, wychowawcy klasy lub specjalisty prowadzącego zajęcia z uczniami, pielęgniarki środowiskowej/ higienistki szkolnej, poradni, asystenta edukacji romskiej, pomocy nauczyciela, asystenta nauczyciela lub asystenta wychowawcy świetlicy, pracownika socjalnego, asystenta rodziny, kuratora sądowego, organizacji pozarządowej, innej instytucji podmiotu działającego na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Pomoc psychologiczno- pedagogiczną w szkole organizuje dyrektor szkoły, który jest odpowiedzialny także za wspomaganie szkoły w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy psychologiczno- pedagogicznej, polegające na zaplanowaniu i przeprowadzeniu działań mających na celu poprawę jakości udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Wsparcia merytorycznego dla nauczycieli, wychowawców i specjalistów udzielających pomocy psychologiczno- pedagogicznej w szkole na wniosek dyrektora szkoły zapewniają poradnie oraz placówki doskonalenia nauczycieli.

W przypadku, gdy udzielana uczniowi w szkole pomoc psychologiczno- pedagogiczna nie przynosi efektów i nie następuje poprawa funkcjonowania ucznia, dyrektor za zgodą rodziców występuje do poradni z wnioskiem o przeprowadzenie pogłębionej diagnozy specjalistycznej problemu ucznia, w celu wskazania sposobu rozwiązania tego problemu.

W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego planowanie i koordynowanie udzielania pomocy jest zadaniem zespołu, który w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym (IPET) ustala dla ucznia formy i okres udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane. Zespół ten tworzą nauczyciele i specjaliści, prowadzący zajęcia z dzieckiem. Zespół, co najmniej dwa razy w roku szkolnym, dokonuje okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia. W przypadku niewystarczającej skuteczności pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dokonuje modyfikacji programu w tym zakresie.

Literatura:

- 1) Romana Cybulska, Hanna Derewlana, Agnieszka Kacprzak, Katarzyna Pęczek :Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w systemie edukacji w świetle nowych przepisów prawa oświatowego : Ośrodek Rozwoju Edukacji Warszawa, 2017.
- 2) Tomasz Knopik: Diagnoza funkcjonalna. Planowanie pomocy psychologiczno- pedagogicznej. Działania postdiagnostyczne: Ośrodek Rozwoju Edukacji Warszawa, 2018 .
- 3) Diagnoza specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży. Pod red. Kazimiery Krakowiak: Ośrodek Rozwoju Edukacji Warszawa, 2017.
- 4) Leśniewska K., Puchała E.: Organizacja procesu wspierania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: Ministerstwo Edukacji Narodowej Warszawa, 2011.
- 5) Leśniewska Katarzyna, Puchała Ewa, Zaremba Lilianna: Specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży. Praca zespołu nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem w przedszkolach, szkołach i placówkach.: Ministerstwo Edukacji Narodowej Warszawa, 2011.